

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar na slovesnosti ob dnevu Slovenske vojske

Koper, 24. maj 2025

Velja govorjena beseda!

*Spoštovana minister za obrambo in načelnik generalštaba Slovenske vojske,
spoštovani visoki gostje,
cenjeni gospe in gospodje,
predvsem pa drage pripadnice in pripadniki Slovenske vojske.*

Leto je naokoli in na vaš dan, dan Slovenske vojske, sem ponosno in z veseljem zopet z vami. Praznujemo ga na simbolno pomembnem območju Slovenije, ki nam tako lepo kaže tudi pomorski značaj naše države. Za to skrbijo civilne strukture in službe ter Slovenska vojska z mornariškim divizionom. Ohranjanje morskega ekosistema in zaščita strateške pomorske infrastrukture je velika odgovornost z nacionalnega in globalnega vidika.

Napadi na ladje v Rdečem morju, posledice vojne v Ukrajini in drugi konflikti nas dnevno opozarjajo na pomen neprekinjenih dobavnih verig ter varnosti plovnih poti in pomorske infrastrukture. Pri vsej obsežnosti ter veličini oceanov in morij gre za krhko ravnovesje med biotsko raznovrstnostjo, strateškimi viri, razvojnim potencialom ter političnimi, gospodarskimi, varnostnimi in obrambnimi interesi. To seveda ne velja le za morje, ampak tudi za vse preostale geografske danosti, vire in storitve, pomembne za delovanje sodobnih družb. Žal se zaradi potrebe po naravnih dobrinah zopet rišejo obrisi geopolitične tekmovalnosti in interesnih sfer v mednarodnem okolju.

Dejstvo je, da se svet spreminja in postaja vse bolj nepredvidljiv. Ureditev sveta po drugi svetovni vojni je temeljila na spoštovanju dogovora, ki smo ga utemeljili v mednarodnih pravnih normah, človekovih pravicah in nedotakljivosti meja. V mednarodnih odnosih so veljala pravila vzajemnega spoštovanja, negovanja prijateljskih odnosov med partnerji in zavezniki. Dana beseda in prizadevanja za stabilnost, varnost in mir so imela veljavo ter dokaj trdno politično podporo. Zdaj pa imamo v mednarodni skupnosti žal pogosto občutek nejasnosti in celo občutek, da komu kaos celo ustreza.

Pri reševanju mednarodnih vprašanj se s politiko, kjer je v ospredju trgovanje in pehanje za viri, poudarjanje ozkih interesov, enostranskih odločitev ter uporaba pritiska, konflikta ali moči ustvarjajo nestabilnost, negotovost in nezaupanje. Skrbi me kratkovidnost takega delovanja, saj dolgoročno takšna politika nikomur ne prinaša koristi. Nikakor ne smemo pristati na potiskanje v kot, iskanje koristi na račun drugega ali uporabo komolcev in pesti pred dialogom in razumom.

Evropske države, ki smo nosilke tako imenovanih zahodnih vrednot in civilizacijskih norm, moramo biti glasne. Evropska varnostna in politična arhitektura mora biti takšna, kot si jo želimo mi Evropejci, in ne vsiljena od drugih. Multilateralizem je ena največjih pridobitev človeštva, vzpostavljen zato, da bosta v ospredju dogovarjanje ter iskanje sporazumnih rešitev in ne uporaba sile ali prisile. Žal dnevno vidimo poskuse njegovega slabljenja in oblikovanja drugačnih zavezništev ter interesnih področij.

Po naših dejanjih v nekaj prihodnjih letih nas bo sodila zgodovina. Dialog, mirno reševanje sporov in vzajemno zaupanje so temelj odnosov povsod – v družini, skupnosti, med državami in v mednarodni politiki. Nasprotje tega je lahko le konflikt.

Za številne države, tudi Slovenijo, takšne okoliščine nikakor niso enostavne. Nedotakljivost meja mora ostati naša osnovna zaveza. Sicer lahko pride do domino učinka in drznosti še kakšnega nerazumnega politika, da s silo poseže preko meja svoje države. Vnašanje razdora in delitev je namreč bolj enostavno kot gradnja sodelovanja in zaupanja.

Zato je za Slovenijo izrednega pomena, da smo na strani demokratičnih vrednot, ki jih zagovarjajo Organizacija združenih narodov, Evropska unija, Nato in druge povezave. Da smo na strani tistih, ki se zavzemajo za mir, in ne tistih, ki netijo vojne. Članstvo v mednarodnih organizacijah nam zagotavlja večjo stopnjo razvoja, blaginje, gospodarske in tehnološke povezanosti, stabilnosti in varnosti.

Dragoceno je, da smo v teh viharjih časih del skupnih diplomatskih, političnih, gospodarskih in obrambnih prizadevanj. Prepričana sem, da bi se brez sodelovanja z zavezniki v danih okoliščinah počutili zelo osamljeni, negotovi in ranljivi.

Seveda pa članstvo poleg prednosti prinaša tudi obveznosti. Dejstvo je, da bomo evropske države morale narediti več na različnih področjih – pri konkurenčnosti, tehnološkem napredku, inovacijah in ja, tudi pri obrambnih zmogljivostih, poudarjam, obrambnih zmogljivostih. Pred Evropo so zahtevni časi, v katerih mora ta postati slišan in močan gospodarski ter obrambni akter. Združene države Amerike se preusmerjajo navznoter in na Indo-Pacifik, o tem ni več dvoma. To prinaša spremembe na evropskem kontinentu. S tem smo soočeni, to bo treba razumeti in se ustrezno prilagoditi.

Prevzeti bomo morali del bremen in krepiti odvrčalne zmogljivosti, obrambne in tehnološke inovacije, odpornost na krize ter večjo neodvisnost ključnih storitev in kritične infrastrukture. Ko se zgodi kriza, je že prepozno. Sistemi, načrti, zmogljivosti in postopki morajo biti vzpostavljeni pred tem in to v nosilnih družbenih podsistemih, tudi obrambnem.

V vseh okoliščinah morajo delovati ključne funkcije gospodarstva, storitve za prebivalstvo, državni organi in sistem nacionalne varnosti. Na to nas pogosto opominjajo tudi naravne nesreče. Vojakinje in vojaki ste med prvimi, ki pomagajo, ki zavijajo rokave in vzamejo lopate v roke. Vsi smo vam zato lahko neskončno hvaležni. Hvala vam.

Spoštovani.

Ob tej priložnosti bi rada poudarila, da podpiram in zaupam v vse službe, sile in organe, ki sodijo v sistem nacionalne varnosti Republike Slovenije, tudi v Slovensko vojsko. Vem, da analizirajo stanje, se prilagajajo na spremenjene okoliščine in sprejemajo ustrezne ukrepe za našo skupno odpornost, stabilnost in varnost.

Verjamem, da bosta vlada in državni zbor preudarno in skrbno preučila vse vidike glede krepitve obrambnih izdatkov ter – ob upoštevanju potreb Slovenske vojske, stroke, mednarodnih zavez in usklajevanj znotraj zavezništva – sprejela realen in razvojno naravnani načrt za razvoj Slovenske vojske, ki bo izboljšal njeno pripravljenost in obrambno sposobnost ter v možnem obsegu prispeval k širši odpornosti države in družbe. In pri tem ne smemo pozabiti na to, da mora Slovenija ostati tudi socialna država.

K dvema odstotkoma bruto družbenega proizvoda za obrambne izdatke smo se zavezali že pred več kot desetletjem na podlagi takratnih izzivov, ocen ter potreb za modernizacijo ene in edine – naše vojske in ne vojske katere koli druge države. Zato, da bodo naše pripadnice in pripadniki lahko samozavestno, odločno in predvsem varno uporabljali sodobne in tehnološko napredne sisteme ter imeli ustrezno zaščito. Spoštovani, dajmo se zavedati, da gre vendar za naše ljudi – za varnost vsakega vojaka in vojakinje Slovenske vojske in varnost državljanek in državljanov ter na koncu celotne države.

Naloge Slovenske vojske v zakonodaji so jasne. Na tem mestu moramo pošteno povedati, da različne vlade in sklici parlamenta več kot desetletje niso držali besede in zagotavljali virov, potrebnih za njeno delovanje, kljub obljubam v sprejetih državnih dokumentih in zavezam na mednarodni ravni.

Zaradi tega se Slovenska vojska pri izgradnji zmogljivosti sooča z izzivi in začenja z drugačne – nižje – osnove, kot bi lahko ali kot jo imajo druge države. In tako kot moramo delavcem na različnih področjih zagotoviti kakovostne pogoje in orodja za opravljanje njihovega dela, tako moramo naši vojski zagotoviti kakovostno opremo za obrambo in zaščito vseh nas, državljanov in države.

To je odgovornost, ki se je moramo vsi zavedati. V družbi in politiki sta pri takšnih vprašanjih ključna zaupanje in enotnost. Upam in verjamem, da smo ju na račun Slovenske vojske zmožni doseči. Nedopustno je, da bi bila vojska, kot temelj državnosti, predmet politizacije ali morebitnih političnih zlorab. Če jo imamo, moramo zanjo tudi ustrezno skrbeti. In te skrbnosti ne moremo izkazovati selektivno, le kadar in kakor nam v danih okoliščinah ustreza. Usmeritve, ki jih sprejme državni zbor, je treba uresničevati.

Spoštovane pripadnice in pripadniki Slovenske vojske.

Svoje voščilo sem vam poslala 15. maja na dan Slovenske vojske. Veseli me, da vam lahko na današnji slovesnosti tudi neposredno, iz oči v oči, izrazim iskreno zahvalo za vaše nesebično in požrtvovalno delo ter predano skrb za varnost in obrambo domovine. Zaupane so vam številne zahtevne naloge, ki zahtevajo odrekanja, pogum, solidarnost in tovarištvo. Treba je omeniti odsotnosti in napore zaradi usposabljanj in vaj ter misij v tujini, pomoč v različnih krizah in naravnih nesrečah, helikoptersko reševanje, podporo drugim organom, nenazadnje tudi nacionalnim športnim projektom, kot so zimske tekme v Planici in na Pokljuki.

Pripadnice in pripadniki Slovenske vojske nam vedno priskočite na pomoč, kjer in kadar koli je treba. Hkrati pa nam, državljanke in državljanom, v roke polagate vaša srca, vaša življenja. Ni ga višjega in žlahtnejšega poslanstva v odnosu do sočloveka, do ranljivejšega, kot je to, kar s svojim poslanstvom dajete pripadnice ali pripadniki Slovenke vojske. Tega se moramo zavedati vsi Slovenci. In prepričana sem, da se. Še toliko bolj ob trpljenju in žrtvah v številnih konfliktih po svetu ter dolgotrajni vojni na evropskih tleh. Odgovornost vseh nas, politike in državljanov, je, da vas spoštujemo, podpiramo ter zagotavljamo ustrezno opremljenost in modernizacijo za varno opravljanje vašega poslanstva. Vse to si zaslužite.

Ob koncu bi rada izrekla tudi iskrene čestitke vsem pripadnicam in pripadnikom, ki ste ob dnevu Slovenske vojske prijeli priznanja in napredovali v činu. Želim vam častno, predano in varno opravljanje vaših nalog. Iskrena hvala, ker vsako uro, vsak dan, brez prestanka služite domovini.

Srečno Slovenska vojska, srečno Slovenija!